

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljanja naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34 — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Avstrijska delegacija.

Tri dni je letos trajala razprava o proračunu ministrstva zunanjih del in bila je za sedanjega voditelja tega ministrstva tako neprijetna, da je grof Goluchowski opetovano strepetal jeze in izgubil tisto mirnost, ki je sicer diplomatu neizogibno potrebna. In tej nervoznosti grofa Goluchowskega se naposled ni čuditi, zakaj odkar se je ta minister začel vtikati v stvari, ki ga nič ne brigajo, odkar je začel posezati v notranjo politiko in spletkariti zoper narodna in politična stremjenja Čehov in Slovencev, od tedaj se je nezadovoljnosti z njegovo politiko pridružil še nov moment, to je osebni moment. Zlasti češki delegatje so odkrito pokazali, da nasprotujejo Goluchowskemu zaradi njegove politike, pa tudi zaradi njegove osebe.

Letošnja razprava je bila zasnovana v velikem slogu, in reči se mora, da je podala popolnoma verno sliko stremljenj slovenskih narodov v tej državi, pa tudi stremljenj nemškega naroda tako glede zunanje, kakor glede notranje politike. Nam ne dopušča prostor, da bi priobčili daljše izvode iz govorov posameznih delegatov. A ker se ti govori sploh ne dajo dobro rekapitulirati, omejiti se hočemo na to, da podamo splošno sliko o celi razpravi.

Kdor je pričakoval, da se bodo češki delegatje direktno uprli trozvezi, tisti je slabo računal. Čehi so predobri politiki, da bi to storili. Tudi zveza z Nemčijo mora biti dobra, ako ne presega gotovih mej, in ako naše države ne spravlja v nasprotje z Rusijo. S tega stališča so Čehi sodili politiko grofa Goluchowskega in jo obsodili. Kaftan in Stransky sta dokazovala, da trozveza ne stoji na naravni podlagi. Naša država je po tej nesrečni politiki prišla v neko odvisnost od Berlina, tako da se je že bati za stališče naše monarhije kot velenje. V tem pa, ko Avstrija od trozveze ničesar nima, v tem, ko se je po krivdi grofa Goluchowskega posrečilo, da je Berlin svoje stališče utrdil in svoje interese zaščitil, dasi so v mnogih ozirih nasprotni avstrijskim, v tem, ko se je hotelo v Berlinu že avstrijskega cesarja pridobiti, da bi se bil vdeležil razkritja spomenika cesarja Žige, kar bi bilo naravnost žaljenje češkega naroda, nima naša država nič od trozveze. To se je pokazalo, ko sta se Nemčija in Italija uprli vtelesenju Bosne in Hercegovine, to kaže dejstvo, da je Nemčija izpodrinila našo državo iz Male Azije in jo tako gospodarsko silno oškodovala, to kaže kolosalno zvišanje carin, katero namerava Nemčija določiti za našo industrijo in to, da se Slovani iz Nemčije trumoma iztiravajo.

Med tem, ko ima naša monarhija očitno škodo od trozveze, ni razmerje z Rusijo tako ugodno, kakor se slika. Rusija je jako nezadovoljna s politiko, katero vodi grof Goluchowski glede Srbije — kjer drži Milana — glede Bolgarske in Črne gore. Sploh je vsa balkanska politika grofa Goluchowskega brez načrta, nelogična, negotova in nedosledna ter prav za prav samo dolga vrsta pogreškov.

V debato je posegel tudi slovenski delegat Vencajz. Govoril je jako previdno. Svoj govor je sestavil po načelu „Wasch' mir den Pelz und mach' ihn nicht nass“. Grajal je na Goluchowskega ali trozvezo, nego le notranjepolitične nasledke trozveze, zlasti zveze z Italijo. nasledke, ki se čutijo tako v političnem kakor v gospodar-

skem oziru ter se zavzel za združenje vseh jugoslovanskih dežel v politično jednotno kraljestvo Ilirijo.

V tem, ko se lahko reče, da so Slovani v delegaciji obsodili politiko grofa Goluchowskega kot slabo in zavoženo ter se načeloma uprli zvezi z Nemčijo in z Italijo v kolikor sega dlje, nego da se zagotovi mir ter zahtevali gojenje dobrih razmer z Rusijo, so nemški delegatje od kraja se zavzemali za kar mogoče najmožjo zvezo z Nemčijo in za poglobljenje trozveze, Demel je celo zahteval carinsko združenje z Nemčijo.

Poljaki so tudi letos kakor še vselej brez ugovora pritrdili vladni politiki. Kakor Goluchowskemu, izrekli bi tudi vsakemu drugemu ministru zaupanje. Komur krona zaupa, ta je podpore Poljakov gotov.

Skoro več kakor o zunanji politiki se je govorilo o naših notranjepolitičnih razmerah. Pokazalo se je, da tlači narodnostno vprašanje vso zunanjo in notranjo politiko kakor mora, pokazalo se je, da je sploh nemogoče vsako konsolidiranje države, dokler se to vprašanje povoljno ne reši. Sicer sta konservativni veleposestnik baron Parich in poljski delegat Kozłowski obsipala Čeha z dobrimi nasveti, a četudi se je pokazalo, da Čehi v boju za revindikacijo ravnopravnosti ne morejo računati na podporo svojih dosedanjih zaveznikov, je vendar jasno kakor beli dan, da Čehi ne odlože orožja.

V tej razpravi o notranjih političnih zadevah se je oglasil tudi znani grof Stürgkh, ki je proklamiral, da je logično in potrebno, da se tiste stranke, ki odobravajo sedanjo zunanjo politiko, združijo tudi glede notranje politike, to se pravi, proglašal je obnovev koalicije, naperjene zoper Čeha in Jugoslovane za potrebno. Češki veleposestniki so to povabilo po baronu Parichu odklonili, Poljaki pa so molčali.

V tem, ko so Čehi izrekli Goluchowskemu direktno nezaupnico, mu Nemci nikakor niso peli tistih slavospevov kakor v prejšnjih letih. Postopali so z očitno rezervno in se nikakor niso zanj angažirali. Letos se je moral sam braniti in branil se je slabo. Namesto da bi bil posamezne obdolitve ovrgel, je le tajil. Bilo je brez težave spoznati, da se je razmerje mej grofom Goluchowskim in nemškimi delegati močno ohladilo. Minister ni občeval z nemškimi delegati, kakor v prejšnjih zasedanjih, in nemški delegatje so se ministra izogibali.

Velika debata o zunanji politiki je prinesla moralničen poraz grofa Goluchowskega, in je bila odločen protest Čehov zoper smer zunanje politike in dokaz notranje razpalosti naše države, a to so dejstva, katerim ni odrekati velikega splošnega pomena.

Volilni shod v Kranju.

(Konec.)

Deželni poslanec ravnatelj Šubic je poročal nekako tako-le:

Častiti gg. volilci!

Po govoru o višji državni politiki moram kot deželni poslanec ostati v svojem poročilu v ožjem, skromnejšem okviru. Da sem prišel poročati, je vzrok moja obljuba, katero sem vam dal, ko sem kandidiral. Takrat sem obljubil, da bom prihajal poročati po vsakem zasedanju dež. zbora, kajti strinjani se docela z besedami gosp.

predsednika, da so volilni shodi potrebni in koristni in za volilce in za poslance. Vsi veste, da sem stal pri svoji kandidaturi na stališču, da ima poslanec dve nalogi: čuvati materialne koristi svojih volilcev in dežele, ob enem pa pospeševati tudi idealne koristi, omiko, vedo in duševni napredek naroda. Na tem stališču stojim še danes in sem mu skušal po svojih skromnih močeh pridobiti v deželnem zboru čim največ veljave.

Moje današnje poročilo bo obsegalo v kronološkem redu najvažnejše dogodke, sklepe in obravnave z minolega deželnozbornskega zasedanja, bodisi v kolikor se dotikajo Kranja in okolice direktno, bodisi da so važni za vse Kranjsko, torej indirektno tudi za moj volilni okraj.

V prvi seji so se vršile — še pred novim letom — le nekatere formalnosti. Že v drugi seji pa se je pokazalo, kako žalostno je razmerje med obema narodnima strankama. Volitve v odseke so presenetile marsikoga, saj ni bil voljen v načelnštvo noben konservativec, nego dva naprednjaka in jeden Nemeec. Zakaj se je to moralo zgoditi, razložim kasneje. — Tudi železniško vprašanje je bilo že v tej seji na dnevnem redu. Deželni zbor se ni več potozal za železnico Divača-Loka, dasi mu je bila še v lanskem zasedanju ta zveza najbolj pri srcu. In zakaj ne več? Prišle so z Dunaja vesti, da se je vlada takorekoč že odločila za bobinjsko proggo, in da je na Dunaju vsaj principialno to vprašanje že rešeno; dež. zboru ni torej preostajalo ničesar drugega, nego računati s tem višjim faktorjem. Narodno-napredna stranka je seveda slej kot prej za proggo Loka-Divača. Na predlog načelnikov strank dež. zbora, poslancev Murnika, Papeža in Šveglja se je sklenila resolucija, s katero dež. zbor z veseljem pozdravlja, da je prišlo železniško vprašanje sploh v tir, a konkretnega predloga ne stavi.

V tretji seji se je obravnavalo brezobrestno posojilo vinogradnikom, ki trpe radi trtne uši. Dežela Kranjska je vinska dežela, in taka mora ostati, zato je treba neprestanih žrtev.

V četrti seji so bila na dnevnem redu nekatera cestna vprašanja, n. pr. cesta iz Šmartnega do Povodja. Prošnja se je izročila dež. odboru v rešitev. Tudi prošnja občin Velesovo-Praprotno selo se je izročila dež. odboru, da poroča o nji v prihodnjem zasedanju. Jako važna je bila v tej seji interpelacija poslanca dr. Majarona in tovarišev radi jezikovnih razmer pri graškem nadsodišču, ki ne vpošteva zadostno zakonitih določb glede našega jezika. 3. aprila pa je interpelirala narodno-napredna stranka radi slovenskih rabsodb najvišjega sodišča na Dunaju. V jedni prihodnjih sej je bila na dnevnem redu zanimiva prošnja konservativnega obrtnega društva, naj bi se delo v prisilni delavnici sploh in strogo prepevedalo. Prisiina delavnica ima namen, navajati nesrečne kaznjence k delu, zato je prošnja konservativnega obrtnega društva v polnem obsegu neizpolnjiva. O konkurenci skoraj ni govora, kajti n. pr. v krojaškem obrtu se je izgotovilo del samo za 700 gl. tekem vsega leta. Narodna napredna stranka zategadelj prošnja ni mogla ugoditi; proti njej je glasovala soglasno tudi katoliško-narodna stranka.

Nadalje je obravnaval deželni zbor cestno zvezo Selške doline z Goriško deželo. Cesta bi se stekala v Loko in bila največje koristi, kajti z njo bi se otvorila

nova prometna žila, ki bi vezala Gorenjsko z Goriško. Glede regulacije Kokre se je dež. odbor pozval, da stavi konkretne predloge. Prošnja občin Št. Jur, Predoslje in Visoko radi mostu preko Kokre je deželni zbor zavrnil, ker je bila nezadostno podprta. Prošnja, da se uvrsti cesta skozi Hotemaže, Olševk in Trato med dež. ceste, se je odstopila dež. odboru v poročanje.

Jako važno je bilo obravnavanje tarifov na južni železnici. Ti tarifi škodujejo deželi naravnost neverjetno veliko. Nečuveno je dejstvo, da velja vagon moke, poslan iz Budimpešte v Trst, manj, kakor vagon, poslan iz Ljubljane do Trsta. Tarif za lesni promet iz Galicije do Reke je nižji kakor iz Ljubljane do Trsta ali do Reke. Posledice teh tarifov postanejo za domačo trgovino in obrt nepregledne, ako se kmalu ne odpravijo. Posl. Lenarčič je poročal o tem temeljito, in „Slovenski Narod“ je prinesel njegov govor doslovno, tako da so se uverili volilci že sami, kako kričeče in nezasišane so razmere na naših železnicah.

V osmi seji se je bavil deželni zbor z vladno cenzuro, ki dela težave nekaterim, docela nedolžnim gledališkim igram. Debata o tem vprašanju je bila sicer le idealnega pomena, a pokazala je, s kakšnimi ovirami je treba računati celo na tem kulturnem polju.

V deveti seji se je obravnaval zakon o fondu za javna dela in dež. kulture. Ta zakon je tudi za vodovode jako važen. Zbornica je o njem obširno debatirala in ga sprejela. Fond bo pomagal izvrševati melioracijska dela, in bo torej tudi gnotni vir za Kranjski vodovod.

Nadalje se je obravnavalo o zakonu za ohranitev prazgodovinskih najdb. Naša dežela ima klasična tla; tu skozi so hodili v davnih dneh razni narodi ter pustili dragocene sledove. Zakon naj bi preprečil, da bi se ti sledovi, te izkopanine ne razpršile, zlasti pa da bi jih ne kopali nevedci ljudje in jih pošiljali v tujino. Vlada pa je dež. zboru sporočila, da napravi ministrstvo samo tak, vso državo obsežajoč zakon. Radi tega se je sprejela v dež. zboru le resolucija, ki priporoča to zadevo v nujno rešitev.

Nadalje je poročal posl. Lenarčič o prometu z živino na Ogrsko. Ogrji izkoriščajo sedanjo pomanjkljivo pogodbo; zato pa se je odposlala na ministrstvo prošnja, naj bi se vlada pri sklepanju nove pogodbe bolj ozirala na prospeh naše živinoreje ter promet z živino kolikor le mogoče olajšala.

V naslednji seji so narodno-napredni poslanci interpelirali glavarja, so mu li znani vzroki, zakaj ni bil lani sklenjeni realčni zakon predložen v potrjenje. Vlada se je postavila na stališče, da o jezikovnih razmerah na realki nima sklepati deželni zbor. Zakon ni dobil najvišjega potrdila, vzrokov za to pa vlada ni naznanila deželnemu odboru. Posl. Hribar je zato predlagal, naj deželni odbor vnovič predloži deželnemu zboru realčni zakon ter naj se uvede slovenska paralelka vsaj v I. razredu; kajti ako so utrakvistične gimnazije, zakaj bi pa realka ne bila?

Veliko razburjenost je povzročil v deželni zbornici zakon o novem zapuščin-skem davku. Prispevki bi bili za deželno bolnišnico. O tem zakonu je bilo mnogo različnih mnenj, ter so se vršile med poslanci raznih strank ostre kontroverze. Sklenilo se je, naj deželni odbor zakon še enkrat študira.

Sklenil pa se je prav potreben zakon o uredbi učiteljskih pokojnin. Stari zakon

je bil nedostaten, in učitelj se je mogel po njem upokojiti celo s 120 gl. Kako naj živi človek v dandanašnjih razmerah s tako pokojnino? Po novem zakonu so se učiteljske pokojninske razmere izjednačile kolikor možno z državnimi uradniki. Po inicijativi narodno napredne stranke se je določilo, da znašaj pokojnina učitelja najmanj 400 gl., učiteljske vdove pa vsaj 300 gl. Ta zakon je najboljši med vsemi pokojninskimi zakoni za deželno učiteljstvo v Avstriji. Seveda bodo zategadelj deželna bremena že letos izdatno večja.

Jako zanimiva je bila seja, v kateri je prišla na vrsto prošnja konsumnega društva v Dobropolju za podporo v svrhu ustanovitve mlekarne. Posl. dr. Tavčar je na podlagi avtentičnih podatkov dokazal, da je društvo, ki izkazuje v svoji bilanci, da je aktivno, prav za prav pasivno. Pri tej priliki je ožigosal dr. Tavčar razna konsumna društva, da stoje na skrajno nereelnem temelju, in delajo bilance, s katerimi mečejo členom peska v oči. Takemu gospodarstvu mora slediti polom, ki bo zadel narod na najboljčutnejši način.

Nadalje se je obravnavalo o vinski klavzuli z Italijo. Naši vinogradniki tožijo, da se preplavlja dežela s tujim vinom, konsumentje pa tožijo, da se širi slabo vino, dobajajoče iz Italije. Zato se je sprejel predlog, naj se pošlje ministrstvu prošnja, da se zviša carina za vina. Tako bi imeli korist domači vinogradniki, pa tudi konsumentje.

Velike važnosti je novi zakon za povzdigo domače živinoreje. O tem je poročal posl. Lenarčič. Po tem zakonu se razdeli dežela v okraje z raznimi plemeni. S tem se dvignejo pasme, z njimi pa vrednost domače živine.

V 14. seji so se obravnavale prošnje raznih učiteljskih društev, učiteljev in učiteljic za izboljšanje materialnega stanja. Vsi poslanci naše stranke smo bili enega mnenja, da treba stopiti v tem vprašanju odločno naprej, ter da so prošnje vsaj v glavnih potezah utemeljene. Toda, ako bi se bilo takoj ugodilo tem prošnjam, bi izdatki dežele sila narastli. Na leto bi bilo treba okoli 418000 kron več. Doklade pa bi bilo treba povišati za 20%. Zato je danes nemožno uresničiti želje učiteljev in to tolikanj manj, ker nam hoče vzeti vlada naklado na žganje, to je 1 milijon kron letnih dohodkov. Ako se to zgodi, bo že itak treba poskočiti pri nakladah za polovico. Zategadelj se je sklenilo, naj se obrne deželni odbor do državne vlade s prošnjo, naj prispeva, da se ugodni učiteljskim materialnim potrebam kolikor možno. To je država storiti dolžna tem bolj, ker je prispevala doslej samo dežela, a ima vzlic temu država nad učiteljstvom absolutno moč.

Rešilo pa se je v minolem zasedanju tudi pereče vprašanje Kranjskega vodovoda. Popravljeni načrt je došel šele med zasedanjem. Kljub temu, da je imel deželni odbor takrat preko glave opravkov, in da leži pri deželnem stavbinskem uradu okoli 80 vodovodnih načrtov, je bilo to vprašanje rešeno v par dneh. Deželni odbor in deželnozbornski poročevalec sta delala pač noč in dan. Hvaležno priznam, da so mi olajševali moje delo najrazličnejši faktorji. Lokalni vodovodni odbor Kranjski je bil v vedni dotiki z deželnim odborom ter mu tako vprašanje olahkočilo. Deželni glavar in deželnega odbora referent posl. Povše, istotako pa tudi deželni stavbinski urad so se z vsemi silami zavzeli za to vprašanje in ga pospeševali. Doseglo se je, da bode prispevala dežela k vodovodnim stroškom 25%. To je prispevek, ki se v bodoče morebiti ne bode nikjer dosegel. V odsekih in klubih se je sicer trdilo, da je 20% dovolj, a končno tudi nemški klub ni delal nobene opozicije, in predlog je bil sprejet soglasno. Sedaj bo govorila še državna uprava. Upati je, da dovoli, kakor je v načrtu, 50% prispevkov, in nadejam se, da bo tekla že v nekaterih letih dobra voda v Kranju. (Dobro, dobro!)

Zadnje seje deželnega zbora je izpolnila debata o letnem proračunu. Ker ni bilo časa, se je vršila debata izjemoma mirno. Pač pa so pri deželnem kulturnem svetu se trčile stranke ostro druga ob drugo. Vladni predlog o deželnem kulturnem svetu je razburil duhove, zlasti pa narodno stranko. Vladna predloga se je tolmačila tako, da hoče potisniti vzorno kmetijsko družbo v stran, da bi postala brez po-

mena ter se razšla. Napredni stranki je bilo dobro znano, kdo je spiritus agens pri tem naklepu, in bila je odločena, da sprejem predloge prepreči za vsako ceno, in če bi bilo treba celo z običajno obstrukcijo. Razdeljevale so se takorekoč že vloge za nameravano najhujšo opozicijo; a tedaj se je rodila misel, da bi kazalo vladno predlogo preustrojiti na podlagi sedanje kmetijske družbe. Delalo se je torej noč in dan, in v 48 urah je bila vladna predloga preosnovana tako, da se kmetijska družba prelevi v deželni kulturni svet. Členi smejo postati tudi učitelji in meščani, ki imajo polje in živino. V Ljubljani pa se osnuje nekaka srednja zadruga za one člene, ki sami sicer niso kmetovalci, a se za kmetijstvo zanimajo. Ta načrt pa katoliški narodni stranki ni bil všeč, in zlasti je ugovarjala, da bi bili člani učitelji. Ker narodna stranka ni hotela odnehati, so katoliško narodni poslanci odšli iz dvorane. Obravnava je potem tekla gladko, in se je zakonski načrt sprejel. Dvomljivo je seveda, če bode potrjen.

Končno pa se je skrbelo še za humorično stran in kot zadnji se je stavil še predlog, naj se zajec popolnoma zatere. Ta predlog pa se ni sprejel, pač pa zakon, da je zajca preganjati tam, kjer je vsaj 5% zemlje vinogradov. Ondi ga sme preganjati, streljati in loviti brez izjeme vsakdo, kdor ga zasači. —

Predno završim svoje poročilo, pa naj se vrnem k omenjenim volitvam v odseke. Znano vam je, da je načelnštvo katoliško političnega društva izjavilo, da katoliško narodni poslanci ne sedejo z narodnimi deželnimi poslanci več za isto mizo. To izjavo je prinesel „Slovenec“. Načelnik našega kluba je pisal načelnštvu katoliško narodne stranke, ali se s to izjavo v „Slovenec“ strinja. Odgovora ni bilo pol leta, potem pa je došel neki zavito in nejasno stiliziran odgovor, s katerim se klub narodne stranke ni mogel zadovoljiti. Zategadelj je prenehala med kluboma vsaka zveza, in tudi poslanci so omejili svoje občevarje le na uradne posle. Iz tega je očitno, da so konflikt povzročili katoliško narodni poslanci ter da ne zadeva narodnih poslancev nobena krivda. Končno pa se je celo izvedelo in splošno govorilo, da se je koncipiralo tisto zavito in nejasno pismo izven kluba katoliško narodnih poslancev, ter da ga je nekako narekal nekdo, ki niti poslanec ni, ki pa je vzlic temu pravi vodja, kateri z železno roko drži katoliško narodne poslance. (Klici: Bonaventura!) Ne, knezoškofa ne mislim. (Klici: Dr. Šusteršič!) Na to je klub katoliško narodne stranke lojalno desavuiral svoje prvotno pismo ter dal narodnemu klubu primerno zadoščenje. S tem se je afera poravnala, žal, šele koncem zasedanja. Vzlic neslogi med narodnima kluboma pa je vendar narodna napredna stranka ves čas delala kar najneumornejše ter — smelo trdim — storila za materialne in kulturne koristi naše dežele največ izmed vseh strank v deželnem zboru. (Res je!) S tem končujem svoje poročilo in Vas prosim, da ga vzamete na znanje. (Odobranje.)

Trgovec g. C. Pirc se je imenom volilcev poslancema zahvalil za temeljiti poročili ter za njihovo delovanje. Z veseljem smo čuli — je dejal — da jugoslovanski državni poslanci priznavajo, da je obstrukcija opravičena. Prosimo jih tudi mi, naj Čehom v sedanjem boju vsaj ne mečejo polen pod noge, dasi bi se ne jokali, če bi Čehom celo pomagali obstruirati. Končno je vprašal državnega poslanca dr. Ferjančiča, kaj je s prošnjama radi podržavljenja kranjske pošte in radi državnega prispevka k stroškom za kurjavo gimnazija? Mesto bode imelo itak ogromnih bremen radi vodovoda in električne razsvetljave, zato bi bili volilci hvaležni, ako bi jim izposloval rešitev omenjenih dveh teženj.

Posl. dr. Ferjančič je odgovoril, da mu je obljubil ministrski predsednik, da se podržavljenje kranjske pošte izvrši, ko se dovoli investicijski fond. Država je porabila vse finančne preostanke, zato danes ni denarja. Prošnja glede kurjave gimnazija še ni rešena, a naučni minister je obljubil, da jo izpolni, če le možno.

Gosp. dr. Šavnik se je zahvalil imenom vodovodnega odseka in imenom volilcev sploh posl. Šubicu, da je vztrajno in marljivo delal, da se je v deželnem zboru rešilo vodovodno vprašanje toli ugodno. (Klici: Živio!) Apeloval je še na poslance

dr. Ferjančiča, da podpira prošnjo mesta, da jo še državna uprava reši hitro in ugodno. Hvaležnost bode vedelo poslancu mesto Kranj in 15 vasij, ki bodo deležne tega vodovoda.

Trgovec g. C. Pirc je izrekel poslancema zahvalo, da ne puščata volilcev brez poročil, kakor nekateri drugi poslanci, in jima predlagal zaupnico. (Ploskanje.)

Predsednik je dal predlog na glasovanje, ter se je izrekla poslancema zaupnica soglasno.

Na to je predsednik gosp. dr. Štempihar zaključil shod.

V Ljubljani, 29. maja.

Konferenca levičarskih načelnikov.

Konferenca načelnikov levic, ki se je vršila v nedeljo na Dunaju, ni donesla za nobeno stran nikakoršnega uspeha. Reči se sme, da je bila docela brezpomembna, in da vsa tri dolge ure trajajoča debata ni rodila niti jedne nove misli. Nemci so se prav za prav pošteno blamirali s to konferenco. Nadejali so se, da bodo stavili Mladočehi konkretne predloge glede uredbe jezikovnega vprašanja, ali da bo storila vlada kak važen korak, ali vsaj da se bodo desničarske stranke kakorkoli približale levici. Toda nikogar ni bilo blizu, načelniki levic so čakali zaman in tako končno niso imeli niti snovi, o kateri bi se razgovarjali. Mlaticili so torej prazno staro slamo. In izdali so publo resolucijo, ki ne pove ničesar, ali vsaj ničesar novega. Da so levičarji pripravljani pobijati češko obstrukcijo, tega ni bilo treba šele zatrjevati. Da pa sami nočejo dati iniciative, nego da naj desnica sama začne, ta zvijačni nasvet je tudi znan že več tednov. Nemci žele, da se desnica sama razbije, in šele potem bodo pomagali širiti brezumno med Čehi in drugimi desničarji, hkratu pa skušati zlepiti novo večino. Toliko je gotovo, da novih pogajanj med Čehi in Nemci pred 6. junijem, ko se snide državni zbor iznova, ne bo, Čehi pa bodo obstrukcijo nadaljevali. Vlada bode državni zbor ali razpustila, ali odgodila in oktroirala jezikovne zakone, morda pa tudi sama odstopila. Gotovega ne ve nihče, in konferenca levičarjev ni prinesla v sedanjo temo položaja niti najmanjšega žarka.

Kriza v Srbiji.

Dosti dolgo je sedel Vladan Gjorgjević na ministrskem stolu, zvesto je služil Milanu, zadavil radikalno stranko in napolnil žepe razkralju in sebi, tako da sedaj lahko gre v pokoj v Carigrad, na mesto Mijatovića. Sultan ima Gjorgjevića posebno rad; tapeciral je z raznimi redi ne samo njegove prsi, nego tudi prsi njegove soproge. Gjorgjeviću bo torej dobro tudi poslej. Naslednikom Gjorgjevića je določen general Belimarković, len, nesposoben človek, ki misli samo na svoj trebuh in na svoj žep. Za vlado se ne bo brigal niti toliko kolikor se je Gjorgjević, nego jo prepustil Milanu. Tudi ko je bil regent, je prepustil vladno krmilo Ristiću in Protiću. Milan pozove poleg Belimarkovića nedvomno še Stojana Ribarca, ki je v Srbiji znan pod imenom „srbski Stambuloff“. Ribarac bo razpihal zopet strankarske boje in našel dovolj novih radikalcev, tako da bo s tem iznova dokazano, kako potreben je Milan za Srbijo. Milanu je pač treba nemirov, zarot in nesreč, sicer bi moral zapustiti deželo, ki mu je molzna krava. Ta „zli duh Srbije“, kakor ga je nazval v delegacijah češki delegat Kaftan, je pač največja nesreča srbstva.

Vojna v Južni Afriki.

Zdi se, da bo zadnje dejanje burske tragedije kmalu pri kraju. Že danes je očitno, da so Buri premagani, in da je treba le še par tednov, ko bodo Angleži absolutni gospodje nekdanji republiki — Transvaala in Oranja. Okoli in okoli transvaalske meje stoji Angleži ter prodirajo koncentrično proti Johannesburgu in Pretoriji. Iz Mafekinga bode prodiral Baden-Powell naravnost proti Pretoriji in sicer na oni črti, katero si je bil izvolil svoj čas dr. Jameson. Za Baden-Powellom maršira Hunter. Dospel je do Vryburga. Ko pride v Mafeking, jo krene takoj za Baden-Powellom, da se ž njim združi in prevzame nadpoveljstvo nad obema oddelkoma. Na severu Transvaala stoji Carrington s 5000 jezdec. Dospel je že do Marandellasa. Iz Kimberleya maršira Methuen preko Boshofa in Hoopstada ob reki Vaal ter je dospel menda že do Klerksdorpa. Tudi njegova armada je proti Pretoriji. Roberts stoji pri

Vereenigungu, French pa je s svojimi jezdecami že dalje od Parysa. Hamilton korači iz Heilbrona k Vaalu, Rundle je v Trommelu, med Ficksburgom in Winburgom, Brabant pa stoji v Ficksburgu. Divizije Chermisida, Kelly-Kennyju in Colvilla so razpostavljene ob železniški progi, ki pelje iz Bloemfonteina do Vaala. V Natalu pa maršira Buller ob Natalski železnici dalje. Tako prodiraja Angleži v ogromnem polkrogu sočasno proti središču Transvaala. „Standard“ že piše, da je vojna dobljena, da Buri ne bodo imeli pri sklepanju miru nobene besede, kajti mirovna pogodba se sploh ne bo sklepala, kajti lord Roberts bo deželi zasedel ter ju proglasil za angleško posest. Buri stojé sedaj pri Mayertonu, nekako deset milj severno od Vereenigunga, kjer je Robertsovo glavno taborišče. Buri so zbrali baje vse svoje čete pod generalom Botho in iz Pretorije so dospeli novi oddelki.

Naša „Talijska“ in naše „trinoštvo“?

Odgovarja A. Aškerc.
(Konec.)

Tajnik ali dramaturg kakega gledališča prav zelo potrebuje literatov, zlasti, če sam ni literat. Ali si moremo sploh misliti gledališče brez literatov? In tudi pri našem gledališču so literati že pomagali, če ne s svojimi izvirnimi dramami, pa s prevodi in drugače. In končno, ali ni jeden izmed „peščice literatov“ priredil ljudske igre „Rokovnjači“, ki je polnila gledališče in blagajno?! Naši literati tudi sedaj premišljujejo, kako bi mogli kaj izvirnega spisati, kar bi bilo za naš oder. Z ozirom na vse take momente bi človek sodil, da je bolje in naravneje, če živí dramaturg ali tajnik kakega dram. društva z literati v prijateljskem razmerju, nego pa, če jih briskira in suverensko prezira ...

Jaz nisem kriv, če je g. E. K. v svojem feljtonu omenjal mojega „Izmajlova“. Jaz sam te svoje drame nisem nikdar primerjal kaki Šekspirjevi; samo toliko vem, da „Izmajlov“ vse eno ni najslabša izvirna slovenska igra in tudi to lahko povem ljubiteljem nemških burk s „kupleti“, da svojega „Izmajlova“ ne dam niti za „333 parov črevljev“! A ker g. M. mimogredé omenja, da je bil (poleg „Sina“) nemara tudi „Izmajlov“ kriv, da je bilo pri predstavi „Rude“ gledališče baje slabo obiskano, odgovarjam, da prvič ni čisto res, da bi bilo gledališče takrat slabo obiskano; drugič ni temu vzrok „Izmajlov“ ampak neugodni pozni čas in tretjič moram vprašati: zakaj se ni vprizoril „Ruda“ pred „Izmajlovim“?! Da me je tudi g. M. z mojo dramo mimogredé poščegetal, sicer ni bilo baš potrebno, no za tako ščegetanje se moja koža že ne zmeni več. Hrabet, ki je prejel že toliko grčavih batin, prenaša lahko tudi takšno ščegetanje ...

Nisem bil nikdar prijatelj neplodnim polemikam, pa zato sem vesel, da sem s člankom pri kraju.

Ko bi g. M. v svojem članku ne bil v misel vzel izmišljenega literarnega „kartela“, ki meri tudi name, in pa tistega trinoštva, ki baje določa literarne kurze, bi se jaz niti oglasil ne bil, niti na njegov ekspozé niti na repliko, ki jo je bil spisal na feljton gosp. E. K.-a. Ne bil bi se oglasil ne z eno besedo, ker mi vest ne očita, da bi kdaj le količkaj — da rabim besede gospoda M-a — intendanci obtežaval njen težavni posel.

Kar sem v Ljubljani, spisal sem samo jedno kritiko o gledališki predstavi; pisal sem o premijeri „Rokovnjačev“, o katerih sem prorokoval, da postanejo še imenitna igra za najširše sloje našega gledališča obiskujočega občinstva. Takrat so se nekateri rogali mojemu prorokovanju, no gledališka blagajna dokazuje pri vsaki predstavi te igre, da se nisem motil ...

Jaz nič ne verjamem, da bi bil hotel kak literat iz hudobnega namena intendanci zgago delati. Naše gledališče napreduje vidno. A če še ni vse tako, kakor bi bilo lahko, tega ni kriva sama intendantca — najmanj pa literati. Vsi želimo, da bi bila prihodnja sezona še boljša, nego je bila pretekla, ki je bila brez ugovora jedna najboljših. Neobhodno pogoj vsakemu napredku pa je svoboda! In tudi našemu gledališču

more samo koristiti neodvisna, odkrita, objektivna, pa tudi blagohotna kritika!

Vivat, crescat, floreat naše slovensko gledališče!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 29. maja.

— **Katoliško narodnjaštvo.** Z velikim trudom in z velikimi žrtvami izvojevali smo slovenskemu jeziku vsaj na Kranjskem nekoliko pravic in dosegli, da se pri javnih uradih s slovenskimi strankami slovenski uraduje. Samo cerkveni uradi še zaničujejo slovenski jezik, samo katoliški duhovniki — dasi najbolj neodvisni ljudje — še danes večinoma nemški uradujejo. Človek bi se moral razjeziti, ko bi ne vedel, da je vse narodnjaštvo naše duhovščine hinavsko, in da je le jako malo duhovnikov, ki res kaj čutijo za svoj narod in ljubijo slovenski jezik. Narodnjaštvo velike večine naših duhovnikov ni vredno piškavega oreha. Cerkveni uradi dopisujejo oblastvom skoro izključno nemški. Le jako malo je cerkvenih uradov, ki se upajo oblastvom slovenski dopisovati. A tudi s slovenskimi strankami se uraduje nemško in sicer dela tako šenklavški župnijski urad v Ljubljani. Te dni smo imeli priliko videti samonemško pobotnico, ki jo je izdal ta cerkveni urad neki strogonarodni stranki. Šenklavški župnijski urad ima za take pobotnice že tiskane formularje, na katerih se ne nahaja nobena slovenska beseda. Vse je nemško, pečat je pa latinski. Če to ni naroden škandal, potem ne vemo, kaj naj se še tako imenuje. Česar bi se pri državnih uradih noben nemški nacionalc ne upal storiti, to se upajo „slovenski“ duhovniki storiti slovenskim strankam. Pa kaj bi se čudili, da ti gospodje ne dajejo narodu, kar je narodovega, ko niti cesarju ne dajo, kar je cesarjevega. Rečena pobotnica šenklavškega župnijskega urada namreč ni — kolkovana.

— **V Št. Vidu nad Ljubljano** je v nedeljo 27. t. m. ondotni kaplan v svoji pridigi rekel: „V Št. Vidu imamo žalibog tudi učitelja, ki v šoli priporoča čitanje „Slov. Naroda“. Če dela to iz nevednosti, tedaj ni sposoben za učitelja, če pa dela nalašč, je pa za naša žabjek“. To je že vrhunec nesramnosti! To je merilo na g. nadučitelja Žirovnika, ki noče klerikalcem več parade delati, odkar so ga po hišah in po časnikih obrekovali. Gospod nadučitelj živi tako vzgledno, da ga še noben šentviški fajmošter ni presegel, kar jih pomni ta rod in dela tako vestno in neumorno, da je šentviško šolo spravil na visoko stopinjo, in posebno še obrtno nadaljevalno šolo na prvo stopinjo v deželi, kar je uradno priznana resnica. Njegovi učenci se ga drže kot svojega dobrega očeta in h dajo k njemu, čeprav jih šentviški farizeji hote od njega odvrniti z vsemi najgnusnimi sredstvi. Zato pa vsak pošten št. Viščan — ogorčen obsoja ta nesramni, prav tolovajski, napad na obče spoštovanega gospoda nadučitelja. Sicer bomo pa o tem še govorili. Ko se stvar razvije, povedali bomo tudi, kako se je napeljavalo učenje h krivemu pričanju zoper g. nadučitelja. O Bonaventura! Kako tvoja pšenica krasno stoji! Želi bomo pa mi!

— **Škof v Kamniku.** Pišejo nam: Klerikalni del Kamničanov je sila nesrečen. Za prihod škofa se je storilo vse, da bi bil sprejem le tem sijajnejši in impozantnejši, župan sam je šel od hiše do hiše, proseč, naj razobesi vsakdo čim največ zastav, postavilo se je nebroj mlajev in skoraj vse ženstvo je prestopilo v Marijino bratovščino, a škof vendarle ni bil zadovoljen. V Stranjah se je bajè izrazil, da je bil sprejem v mali vasi lepši kakor v mestu. Seveda so vsled tega Kamničani, kolikor jih je klerikalne barve, sila razžaljeni. Saj pa je nevhvaležnost škofa Bonaventure v resnici nečuvana! Tudi mestna godba bajè ni zadovoljna s škofom, ki je pač dvakrat stisnil voditelju godbe roko, a — drugega nič. Najžalostnejše pa je še to, da je nastal med meščanstvom radi škofa velik spor. Klerikalni župan je dal bajè samovlastno posekati v mestnem gozdu celo vrsto najlepših smrek in hój, da so delale paradno Prevzvišenemu. Okoli cerkve je napravil cel gaj iz teh dreves, ne da bi bil prej vprašal, ali je korporacija s tem zadovoljna. Posledica takega županovega postopanja je, da je korporacija nastopila proti županu. Vse mesto je razdeljeno v

dva tabora, in bajè bo korporacija župana tožila radi motenja in kvantenja posesti. Prav je imel torej tisti kmetij v Stranjah, ki je dejal: „Dokler bo tale škof okoli nas hodil, ne bo nehal dež, — pa tudi prepir ne“. Želeti je, da bi naprednjaki nekoliko odločnejše nastopili ter poskrbeli, da bi letovišče Kamnik dobilo narodno-napredno lice.

— **Občinske volitve v Slavini.** Slavinska trdnjava je padla. Klerikalci so si domišljali, da so jo zavzeli za vse večne časa, a njihova slava ni trajala dolgo. Slavina je zopet v rokah napredne narodne stranke. Slavinski odborniki, na čelu jim bivši župan, so v divjem begu hiteli k volitvi starešinstva v Matenjo vas, ko jim je komisar zažugal s kaznjico. Vse manipulacije, ustavitvi volitev zadnji hip, in postaviti županstvo v stari tir, so bile zaman. Da bi jih bili videli te možice, kako so bili poslušni, in kako so hiteli. Ljudje po poljih so prenehali z delom in gledali njih drvenje. Onkraj Prestranka jih je srečal berač. Ta se je čudom čudil, kaj ta beg pomeni. A mož jo je „pogruntal“. — „Aha, jejmene, ti možje hitijo gotovo na kako „ohcet“, ker so tako poskočni, da jih sukne komaj dohajajo in se jim tako žarijo obrazi. „Premišljeval je, ali bi jo udaril za njimi, a bili so že predaleč. Mali Urbanček je tako hitel, da je bajè izgubil pipo, pipec in rebec. No, zdaj, ko je vse v redu, bodo možje imeli časa dovolj, oddahnejo.

— **„Prismodarizem“.** Pod tem naslovom čitamo v „Soči“: „Zadnji „Primorski List“ pravi: „Gospodje okolu „Soče“ ne vedo niti, kaj je klerikalizem, pa imajo vendarle neprenehoma to besedo v ustih. Pišite raje kaj je prismodarizem!“ Takoj, gospoda! Kaj je klerikalizem, smo povedali in definovali že opetovano v „Soči“; zato tega ni treba tukaj ponavljati. Naj torej povemo, kaj je prismodarizem. Prismodarizem je brat klerikalizma, ki ga spremlja povsodi, da vidiš vedno drugega poleg drugega, kakor n. pr. dr. Jožefa in dr. Andreja Pavlico! Klerikalizem izhaja iz semenišča, od tam tudi prismodarizem, in v „Gorič“ in v „Primorskem Listu“ vidimo v vsaki številki, kako zvesto sledi prismodarizem klerikalizmu! Ali ste zadovoljni? — Dobro jo je povedala „Soča“.

— **Izlet v Sarajevo.** Posebni vlak iz Zagreba v Brod z znižano ceno gre iz Zagreba, kakor je bilo že objavljeno, v petek ob pol sedmih zvečer, zatorej se morajo kranjski in drugi južnoslovenski vdeležniki izleta voziti do Zidanega mosta z brzovlakom, kateri krene iz Ljubljane ob 11. uri 29 min. dopoludne, a pride na Zidani most ob 12. uri 37 min. V Zagreb se potem odpeljejo z osebnim vlakom, kateri gre z Zidanega mosta ob 1. uri 28 min. popoludne ter dospe v Zagreb ob 4. uri 20 min. Štajerski Slovenci morali bi se pripeljati na Zidani most s tistim osebnim vlakom, kateri pride tja ob 10. uri 42 min. dopoludne. Iz Broda do Sarajeva pojde po potrebi več posebnih vlakov. Vsak vlak vzame največ 500 popotnikov, ter bode stal 807 kron. Plačana svota se razdeli na vdeležnike. Takisto bode tudi pri vožnji nazaj. Kdor bi se hotel iz Sarajeva vrniti pred koncem svečanosti v Brod ali pa se dalje voziti proti Metkoviću, dobi v Sarajevu legitimacijo za polovico vožne cene. — Kdor se namerava zanimivega izleta vdeležiti tem potem, blagovoli se, ako tega še ni storil, nemudoma prijaviti zvezi hrvatskih pevskih društev v Zagrebu.

— **Velika ljudska slavnost, katero priredi pevsko društvo „Slavec“ na Binkoštno nedeljo na Koslerjevem vrtu, bode vsled obširne priprave nudila obile in vsestranske zabave, tako tukajšnjim kakor vnanjim vdeležnikom. V pevskem vspredu je zastopen poleg domačih skladateljev Gerbiča, Bartla in Pavčiča tudi slavnega skladatelja F. Bazina veličasten zbor „Hannibalov prehod preko Alp“, kateri sta peli društvu „Hlahol“ v Pragi in „Kolo“ v Zagrebu z velikim uspehom. Vojaške godbe vspredu je tako urejen, da je druga polovica točk za ples na prostem določena. Poleg omenjenega bodo na vrtu najrazličnejša zabavišča razpostavljena, tako streljanje in kegljanje na dobitke, panorame itd., zvečer v mraku pa se bode zažigal sijajen umetalen ogenj.**

— **Štrajk v Trbovljah** je že končan. Vsled vladnega posredovanja se je doseglo porazumljenje mej delavci in vodstvom premogokopa. Včeraj so delavci vsi prišli na delo. Položaj je bil postal že jako resen. V soboto je šlo iz Trbovelj kakih

200 premogarjev v Zagorje, da bi ondotne tovariše pridobili za skupno postopanje. V Toplicah pri Zagorji so pregnali neke ženske od dela, pogasili svetilke in prevrnili dva s premogom naložena vozička. V Kisovcu so ustavili neke stroje, potem pa se vrnili v Trbovlje, ker so izvedeli, da ni misliti na štrajk zagorskih premogarjev.

— **Jour-fixe slov. umetniškega društva** bo — kakor vsako sredo — jutri ob polu 9. Na dnevnem redu je predavanje i. dr. Pred jour-fixom odborova seja radi umetniške razstave.

— **Klub slovenskih biciklistov** na Vrhniki je v svoji seji dne 27. t. m. izvolil predsednikom g. Josipa Jurca, podpredsednikom Franjo Korenčana, tajnik je Iv. Škvarca, blagajnik Franjo Jurca, reditelj Rudolf Rutner, orodar Ivan Petkovšek ter odbornika Luka Tominc in Ignac Stržinar.

— **Slovensko izobraževalno in zabavno društvo „Naprej“ v Gradcu** imelo je dne 20. t. m. v društvenih prostorih (Kapaunplatz, 1) svoj izvanredni občni zbor, na katerem so se izpremenila nekatera pravila, tičeča se društvenega poslovanja. Mesto odstopivšega tajnika g. Premruta, kateri je bil izvoljen nadzornikom, izvoljen je bil za prvega tajnika g. Lisac. Zborovanju sledila je prosta zabava v društvenih prostorih.

— **Ulom.** Minoli teden so ulomili tatovi pri posestniku Petru Balkovcu v Preloki v viniški občini, in pokradli nekaj denarja ter več blaga. Škoda znaša 2436 kron. Orožniki so prijeli čevljarskega pomočnika Ivana Petelja iz Adlešič in njegovega brata Nikolaja, ker leti na njiju sum, da sta storila to tatvino.

— **Toča.** Dne 26. t. m. je na Raki in v bližnjih vaseh padala debela toča, ki je po vinogradih in njivah napravila za 40.000 K. škode.

— **V varstvo javnih nasadov.** Ker se je v poslednjih časih večkrat zgodilo, da so cvetlice iz javnih nasadov bile potrgane ali celo poruvane, prosi mestni magistrat občinstvo, naj samo nadzoruje javne nasade in naznani vsakogar, ki jih poškoduje, da se bode proti njemu kazensko postopalo.

— **Pogreša se 38letni blazni Pavel Zemljan iz Krašice** v moravski občini. Šel je proti štajerski meji in se bržčas nahaja kje na Štajerskem.

— **V Savi** so pri Zagorju in pri Zidanem mostu videli te dni človeško truplo, ki ga je voda nesla proti Krškemu.

* **Stoletnica smrti Suvarova**, slavnega ruskega generala, ki si je pridobil pod carjem Pavlom I. in carico Katarino II. s svojimi neštetiimi zmagami za Rusijo neveljnih zaslug, praznujejo v Petrogradu in drugod jako slovesno. Na mestu njegovega posestva so postavili cerkev in odprli poseben muzej, v katerem so zbrane trofeje in razne spominske znamenitosti. Slavnosti so se začele 16. t. m. in bodo trajale po Rusiji do konca meseca. Suvarov je bil rojen Finca. Odlikoval se je najprej v bojih proti Švedom in Fincom, potem se je vojskoval proti Poljakom ter osvojil l. 1768. Krakovo. L. 1773. do 1774. se je bojeval proti Turkom ter jih pobil. Nato je zatrl notranje nemire v Rusiji in pobil Pugačeva. L. 1777. je podvrnil krimskega kana, l. 1780. Kavkaz, l. 1783. pa Tatar. L. 1787. je pobil Turke in bil sam ranjen. L. 1789. je porazil v zvezi z Avstrijci Mehemed-pašo pri Fokšani, istega leta pa še velikega vezirja. L. 1790. je zavzel trdnjavo Ismail ter se vedel takrat precej kruto. Pri novi ustaji na Poljskem l. 1794. je osvojil Prago in Varšavo ter postal maršal. L. 1799. ga je imenoval car Pavel nadpoveljnikom čet v Italiji. Takrat je prevzel vodstvo tudi nad Avstrijci. Zmagal je Italijane in Francoze pri Cassanu, na Trebiji, pri Noviju ter pregnal v treh mesecih Francoze iz Italije. Zato je postal knez in dobil priimek Italijski. Radi zanikrnosti avstrijskega generalnega štaba je prekoračil z velikimi težavami Alpe in prišel v Švico, kjer se je hotel združiti s Korzakovim in Hotzem. A oba ta dva sta bila med tem že tepena. Suvarov je izgubil na maršu preko Alp jedno tretjino armade. Car Pavel je poklical Suvarova nato domov. Suvarov je padel vsled spletkarjenja v nemilost in zapuščen umrl, učen v dno duše, dne 18. maja 1800. Car Aleksander I. mu je postavil v Petrogradu lep spomenik. Suvarov je bil izreden mož, poveljnik nena-

vadne genijalnosti. Bil je zmeren, sila delaven in oster napram sebi in drugim, da, včasih celo neusmiljen. Uspehi njegovega dela pa so bili za Rusijo velikanski; obsežnost Rusije in njena moč je tudi zaslug Suvarova.

* **Največja žena na Grškem.** V grški vasi Frikala živi 22 let staro dekle, ki je visoko 2 m 30 cm. Črte lica so pravilne in vsi deli telesa so razmerni. Stariši in bratje so navadne rasti. Dekle se sramuje svoje veličine in navadno sedi.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 29. maja. „N. Wr. Abendblattu“ se poroča iz Pešte, da so se izjalovila upanja, da se v delegaciji zbrani voditelji raznih strank dogovore glede parlamentarnega položaja. Čehi se z Nemci nečejo pogajati, nego zahtevajo, naj se desnica zanje zavzame, pri tem pa hočejo obstrukcijo nadaljevati, dokler ne dosežejo zaželjenega uspeha. Včerajšnji Dinaulijev govor se tolmači tako, da nemški klerikalci ne bodo delali češki obstrukciji resnih ovir, kar je vlado tako iritiralo, da se je zopet sprijaznila z mislijo, razpustiti državni zbor.

Dunaj 29. maja. Pri včerajšnji občinski volitvi iz I. razreda so antisemitje pridobili sedem mandatov. Izvoljenih je bilo 14 liberalcev in 8 antisemitov.

Budimpešta 29. maja. V avstrijski delegaciji se danes nadaljuje razprava o vojnem budgetu. Kne. Schönburg je dejal, da si tako Nemci kakor Čehi žele miru in da so se že drugi drugim nekoliko približali. Ako se porazumljenje ne doseže, potem je čas, da cesar na avtoritativen način uredi jezikovno vprašanje. Ta govor je obudil veliko senzacijo.

Pariz 29. maja. V včerajšnji seji poslanske zbornice je grof Boni Castellan interpeliral vlado glede Dreyfusove zadeve s posebnim ozirom na to, da je kapitan Frisch izročil gotove akte poslancu Humbertu, iz katerih je razvidno, da so neki vladni policijski agenti zbirali gradivo, s katerim so hoteli dokazati, da je pričal Cernuschi v Dreyfusovi zadevi krivo pričal. Razvnela se je velika debata, v katero sta posegla vojni minister Gallifet in ministrski predsednik Waldeck-Rousseau. Ko je poslednji imenoval kapitana Frischa hudodelca, je nastal tak škandal, da se je morala seja pretrgati. Zbornica je izrekla vladi zaupnico.

Pariz 29. maja. Poroča se, da je kapitan Frisch pozval ministrskega predsednika Waldeck-Rousseau-a na dvoboj.

Bruselj 29. maja. Klerikalci so pri nedeljskih volitvah izgubili 23 mandatov. Prej je bilo v zbornici 112 klerikalcev, 28 socialistov in 12 liberalcev. V novi zbornici bo 84 klerikalcev, 35 liberalcev in 33 socialistov.

Berolin 29. maja. Vlada se je, kakor poroča „Localanzeiger“, načeloma odločila za uvedbo poslanskih dijet.

London 29. maja. Razglašeno se, da pride maršal Roberts še danes v Johannesburg, in pričakuje se, da pride že v petek v Pretorijo. V vojaških krogih se splošno sodi, da je vojna končana. Prezidenta Krüger in Stejn sta se že pripravila, da ubežita. V Pretoriji ima miru naklonjena stranka veliko večino prebivalstva na svoji strani.

London 29. maja. Listi poročajo, da je general French že prišel v Johannesburg, general Rundle pa da je zasedel Senekal.

London 29. maja. Zapovednik burske armade, general Botha, je prišel v Pretorijo, da se dogovori s Krügerjem in Stejnom glede nadaljnjega postopanja.

London 29. maja. Generalisimus Botha je že pred več dnevi nasvetoval burski vladi, naj Buri kapitulirajo. Stejn se je izrekel za kapitulacijo, samo Krüger jej nasprotuje.

London 29. maja. Ustaja v Kitajski se mogočno razširja. Železniški obrat mej Pekinom in Tientsinom se je moral ustaviti.

Darila.

Zahvala. Za Preširnov spomenik v Ljubljani je nabralo uredništvo „Slov. Naroda“ v mesecu aprilu svoto 143 kron 90 vin. (izkazane v štev. 76 do 94. —) dalje je izročilo še 51 kron 60 vin. kot preostanek k poprejšnjim izkazom, skupaj 195 kron 50 vin., katera vsota se je izročila g. blagajniku dr. J. Staret u, oziroma naložila k doslej izkazanim, uredništvu došlim vsotam na knjžico štev. 24301 ljubljanske mestne hranilnice. Vsem darovalcem in darovalkam, posebno pa neumornim nabiralkam in nabiralcem bodi izrečena najtoplejša zahvala!

Tinktura zoper kurja očesa

gotovo najboljšo sredstvo za hitro odpravo kurjih oces, trde kože itd. Stekleničica z rabilnim navodom 25 kr.

Dobiva se v deželni lekarni „pri Mariji Pomagaj“, M. Leustek-a v Ljubljani.

Umri so v Ljubljani:

Dne 27. maja: Magdalena Cirk, starinarica, 55 let, Stari trg št. 32, krvavenje na nogi. V deželni bolnici:

Dne 24. maja: Makso Lošan, inženir, 45 let, vnetje ledvic.
Dne 25. maja: Dominico Treppo, delavec, 42 let, zastrupljenje krvi. — Meta Turk, posestnikova žena 50 let, opekline.
Dne 26. maja: Fran Rozman, kajzerjev sin, 2 leti jetika. — Fran Udovč, dninar, 65 let, jetika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506,3 m. Srednji srčni tlak 736,0 mm.

Maj	Čas opaževanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Pelavina v 24 urah
28.	9. zvečer	737,1	16,8	sl. szahod	del. jasno	40 mm.
29.	7. zjutraj	736,6	12,8	sl. svzh.	jasno	
	2. popol.	734,6	21,3	sr. jvzh.	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 17,3°, normale: 15,6°.

Dunajska borza

dne 29. maja 1900.

Skupni državni dolg v notah	97	K	65	b
Skupni državni dolg v srebru	97		25	
Avstrijska zlata renta	115		85	
Avstrijska krona renta 4%	96		75	
Ogrska zlata renta 4%	116		—	
Ogrska krona renta 4%	91		40	
Avstro-ogrski bančne delnice	17		75	
Kreditne delnice	720		55	
London vista	242		40	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118		25	
50 mark	23		86	
50 frankov	19		26	
Italijanski bankovci	90		40	
C. kr. cekini	11		34	

Komí

soliden in spreten prodajalec, izurjen v trgovini z mešanim blagom in posebno v železnini, se sprejme takoj v mojo trgovino.

(1086-1) Anton Ditrich v Postojini.

Zahvala.

Slavno ravnateljstvo banke „Slavije“ v Ljubljani je izročilo podpisani „Zavezi“ dne 17. t. m. kakor lansko leto tudi letos zopet 1000 K upravnine od zavarovanj, ki so jih sklenili gg. učitelji. Za ta lep znesek izreka podpisano vodstvo velečenemu ravnateljstvu iskreno zahvalo; ob enem pa tudi priporoča najtopleje to solidno domačo zavarovalnico jugoslovanskemu, v „Zavezi“ združenemu učiteljsstvu.

Vodstvo „Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev“ v Ljubljani, dne 23. maja 1900.

Tajnik: Drag. Česnik. Predsednik: L. Jelenc.

Mladega

korespondenta

popolnoma večšega slovenskega in nemškega dopisovanja, sprejme takoj

Fr. Kaiser (1063-3)

veletrgovina z vinom v Ptui.

Ces. kr. avstrijsko državno železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. maja 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osebni vlak v Jesenice. — **Proga iz Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osebni vlak iz Jesenice. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipakega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (4)

Samo gospodje

dobé: 2 zbirki z 120 komadi jako interesantnih momentnih fotografij in senzacionalno novo-žegno zbirko prekomorskih kuriozitet, obsegajočo 16 barvanih podob, v obliki vizitk. Te 3 zbirke veljajo, ako se denar naprej pošlje, le 1 glđ. (tudi v poštinih znamkah). Pri povzetju 30 kr. več. Pošilja franko in diskretno J. Mann, Dunaj, II., Obere Donastrasse 7. (957-2)

Prodaja konkurzne mase.

Iz konkurzne mase Ivana Javoršek-a, trgovca z mešanim blagom na Gomilskem pri Vranskem (Sp. Štajersko) proda se

zaloga blaga

večinoma dobro manufakturno blago, deloma specerija in kratka roba, in sicer na Gomilskem v sodnijsko cnejeni vrednosti 13.187 K 60 h in v podružnici na Polzeli v vrednosti 2782 K 39 h potom ponudbe iz proste roke, kakor leži in stoji s stelažami vsaka zaloga posebej ali obe skupaj.

Ponudbe do 6. junija na upniški odbor v roke odvetnika dr. Krišperja v Ljubljani.

Ogled in pojasnila posreduje konkurzni oskrbnik (1076-2)

Jezovšek

c. kr. notar na Vranskem.

Na prodaj je v Tupaličah

tik državne ceste

hiša

v kateri je gostilna, pekarija in trgovina z mešanim blagom z vso potrebno opremo. Hiša ima tudi primerne prostore za vinsko trgovino. K hiši spada nekaj polja in gozda. (1058-3)

Natančneje pove lastnik: Peter Alešovec, Tupaliče št. 26, Gorenjsko.

Pisarniški voditelj

popolnoma trgovsko izobražen, z dobro reprezentacijo, se z lepo plačo vsprejme

v „Valjičnem mlinu v Kranju“ (1080-2)

Z dežele na deželo se išče

trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali za trgovino z manufakturnim in mešanim blagom s 1. julijem. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravništvo „Slov. Naroda“.

(1085-1)

„Vila Zora“

na Spodnjem Rožniku

obstoječa iz 3 sob, kabineta, s pritklinami vred ter z obgrajenim vrtom, se takoj proda, oziroma odda v najem.

Povpraša naj se v komptoarju Seunig, Marijin trg. (1070-2)

Elegantno stanovanje

obstoječe iz 5 lepih velikih sob in z vsemi pripadajočimi prostori na Rimski cesti št. 10 v I. nadstropji se odda z mesecem avgustom.

Ogleda se lahko vsak dan od 10. do 12. ure dopoldne. (1051-3)

Občinskega tajnika

ki je prost vojaščine in zna slovensko in nemško, sprejme občina Vrhnika. Letna plača 1200 kron. Prošnje s prilogami naj se pošljejo županstvu na Vrhniki

do 10. junija 1900.

Županstvo na Vrhniki

dne 26. maja 1900.

(1067-3) Gabrijel Jelovšek, župan.

Ure
za birmska darila
priporoča v veliki izbéri
Frid. Hoffmann
na Dunajski cesti. (1084-1)

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(410-14)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Pozor! Prilichen nakup!

Castite botrčke in botrce

opozarjam na svojo veliko zalogo jako prilicnih

birmskih daril.

Posebno pa priporočam sine in natančne ure, katerih cene so jako nizke, ker sem imel priliko, kupiti večje število pravih švicarskih ur po jako ugodni ceni.

Srebrna močna moška remontoarka od glđ. 5-30

Zlata „ ženska „ „ „ 5-30

„ „ „ „ „ 14-

naprej z jednoletnim jamstvom. V zalogi imam tudi zraven spadajoče lepe zlato, srebrne in double-verižice, uhane, zapestnice, križce, srčke itd., vse veliko ceneji, nego drugod.

Priporočam se uljudno za obilen obisk. (123-40)

Fran Čuden
urarar v Ljubljani, nasproti retovža.

Pozor! Prilichen nakup!

Tirjajte in zahtevajte

povsod testenine v kartonih po ½ kg. iz „Prve kranjske tovarne testenin Znidaršič & Valenčič v Ilir. Bistrici“.

Laskava priznanja in pohvale, ki nama prihajajo iz vseh krajev, ter splošno zahtevanje občinstva po teh izbornih testeninah so dokaz, da so že res postale narodna jed.

Cenik zastojn in franko. (880-5)